

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

KIRKESTRÆDE 3

KØGE KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	28.06.2012
Besigtiget af:	Maria Wedel Gjelstrup
Journalnummer:	2011-7.82.07/259-0001
Kommune:	Køge Kommune
Adresse:	Kirkestræde 3, 4600 Køge
Betegnelse:	Kirkestræde 3
Fredningsår:	1919
Omfang:	<i>Forhuset (1638)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Bygningen ligger i Kirkestrædes husrække, midt i Køges ældre bydel mellem Køge Kirke og Torvet.

Forhuset er en fem fag lang, énetages portbygning opført i rødmalet bindingsværk med rødkalkede tafl over en pudset og sorttjæret sokkel. Mod gaden ses en hvidmalet gesims med savskifte, mens der mod gården er gennemstukne bjælkeender. Taget er et opskalket heltag af røde vingetegl med en nyere skorstenspipe i rygningen. I tagfladen mod gaden ses to nyere tagvinduer og mod gården er et tagvindue samt en nyere zinkinddækket kvist. I facadens to nordligste fag er et portrum, der lukkes af en ældre, sorttjæret, enfløjet revleport med ældre beslag og sorttjærede stolper. Over porten er tre gennemstukne bjælkeender, der understøttes af knægte, og imellem disse ses en porthammer med inskriptionen: OLUF SANDERS SON ANNO 1638: / MARGA RETA JØR GENSDAA TER. Knægte og porthammer er rødmaledede med guldoptrukne detaljer. Ved siden af porten findes en nyere, rødmalet fyldingsdør med overvindue og to granittrin foran. Bygningen har ældre, hvidmalede og torammede vinduer med forsatsruder. I selve portrummet er bindingsværket overkalket i en lysegul farve, og i gårdsiden er de to fag nærmest porten skråt afskåret, og heri sidder en nyere, rød pladedør.

I det indre er indrettet en bolig med køkken mod gaden, værelse og bad mod gården og en stue i tageetagen, hvor der er åbent til kip. Overfladerne er hovedsageligt nye, herunder trægulve, klinkegulve og gipslofter. Trappen og dørene med gerichter er ligeledes nyere, og udført i fyrretræ. Af ældre detaljer er en enkel bindingsværkssvæg samt synlige loftbjælker i alle rum.

— BYGNINGSHISTORIE

Forhuset blev opført i 1638 af Oluf Sandersson som en to stokværk høj portbygning, der hørte til Slagtergården, som lå Torvet 18.

Mellem 1791-1801 blev det øverste stokværk fjernet, og bygningen fremstod herefter i et stokværk som i dag.

Under H.H. Engqvists gennemgang af Køges bevaringsværdige huse i 1978 stod forhuset med sorttjæret bindingsværk og gulkalkede tavler, vinduer og døre var rødmaledede og i tagfladen var der kun et enkelt tagvindue mod gaden.

KILDER

Bevaringsværdige huse i Køge, udarbejdet af Hans Henrik Engqvist, 1978.

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Forhusets facade udgør en vægtig del af den ældre brolagte gade i Køges middelalderbykerne mellem Kirken og Torvet. Bygningen er, som meget af den indre bys karakteristiske bebyggelse, placeret ud til gadelinjen og tilpasser sig dermed det traditionelle gadenets lukkede randbebyggelser.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Forhusets kulturhistoriske værdi relaterer sig til det kraftige bindingsværk med gennemstukne bjælkeender, samt facadens knægte og porthammer, der vidner om de typiske arkitektoniske retningslinjer for bindingsværkbygninger i en købstad omkring 1600-tallet. Endvidere vidner den brede port og portrummet om bygningens tidligere sammenhæng med den store slagtergård på Torvet, hvor der var behov for at transportere varer til og fra gårdrummet.

Hertil kommer det fornemme, smedede beslag på porten, der sammen med inskriptionen på porthammeren underbygger fortællingen om bygningens opførelse i 1638. Navnene på porthammeren samt den midterste knægt, der er udstyret med et bomærke, vidner tillige om at bygningens bygherre var Oluf Sandersson.

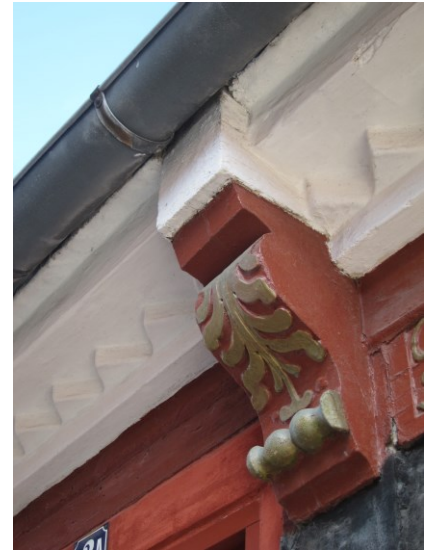
I det indre knytter den kulturhistoriske værdi sig til de bevarede skorsten, loftbjælker og bindingsværksvægge, idet disse vidner om bygningens alder.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi knytter sig til det lille bygningsvolumen, hvor særligt facadens fremtræden med det kraftige bindingsværk, den markante savskiftegesims, den brede port og den ubrudte tagflade dominerer udtrykket. Porten fremstår markant, og som den mest iøjnefaldende bygningsdetalje, grundet det meget store beslag, der er udsmykket med snoede volutter.

Hertil kommer de mange detaljer over porten, herunder de volutsvungne konsolknægte, hvoraf to er udsmykket med et bruskarokt akantusblad og den midterste med et bomærke. At disse detaljer sammen med inskriptionen på dørhammeren er optrukket med guld, får dem til at træde frem fra den rødmaledede bund, hvilket har stor visuel effekt.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til bygningens volumen med heltag og næsten ubrudte tagflader samt portgennemkørsel. Hertil kommer det traditionelle bindingsværk med alle detaljer, herunder det kraftige bindingsværk med gennemstukne bjælkeender, udskårne knægte og porthammer med inskription samt den ældre revleport med beslag og facadens gesims. Endvidere knytter de bærende fredningsværdier sig til de ældre vinduer og den traditionelle materialeholdning.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til bygningens etageadskillelse, de synlige loftbjælker, bindingsværksvæggene og skorstenen samt den traditionelle materialeanvendelse.

— ANBEFALINGER

Det anbefales, at bygningens skorstenspipe på sigt ommures, så der i fremtiden fremstår mere traditionel med sokkel og krave. Tillige bør gårdsidens dør på sigt udskiftes med en mere traditionel revledør.

Det anbefales, at de ubehandlede bygningselementer som trappe, døre og gerichter males, da dette er deres korrekte og traditionelle fremtræden i en bygning fra 1600-tallet.

